

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 29.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Octobernek 8-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Béts.

Ő Felsége a' maga neve' napját pénteken, az az 4 dik Octoberben, *Laxenburg* névű nyári mulató Kastélyában méltóztatott el-ünnepelni ; dél után valami öt óra tájban meg jelent Ő Felsége Felséges Aszszonyunkkal, a' falú mellett lévő szép térséges mezőn, ottan szemlélte a' számára fel állított zöld ágokkal fel-ékesített tronusból a' tsintalan paráztoknak vig játékjaikat, mellyel a' földmivelő ifjuság innepi tiszteletet tett Ő Felségének: Mind hajdon a' Romaiak *Circus* név alatt szoktak volt, triumphalis arcusok alatt,

F f

oly módon voltak ezen parasztnak játékaik is el intéztetve; pálya-futással, minden féle testi agilitásokkal, ugrással, nyerték a' fel-tett jutalmakat az ifju paraszt legénkék és leánykák. A' szép mezei multság után estvére kelve öröm-kiáltások között tértek ismét vissza ö Felsegek nyári palotájokba; a' hol a' következett Vasárnap, illuninációk, és hasonló-képpen külömb-külobb féle vig idő-töltések, karu-felvezések, hajozások folytak.

* * *

Mékünk ma sok volna, mit írjunk; de ma fogunk írni leg rövidebben. — Sok leveleink érkeztek Erdélyből és Magyar Országról; melyeket *ex officio* ki kell nyomtattatnunk: a' külső levelek tele vagynak fontos tudósításokkal, melyekből tsak kevésfel szolgálhatunk — minthogy egymásnak felette sokakban ellene mondanak. Ezek a' *Helvétziai és Hollandiai* dolgokat foglalják magokba. Tele vagynak vélek a' *Hámburgi, Fránkfurtti, és Régensburggi*, 's-más minden levelek; de hijába — mert ezek ellene mondanak — nem tsak egymásnak, hanem tulajdon magoknak - magoknak is. — Várjunk bizonyosabbakat. — A' *Bétsi Udvari Ujjságban* a' következőket hirdettette-ki (altálunk a' lehetőségig szóról szóra fordítva), a' mult Szombaton, Oktob. 6-dikán, a' Fő hadi Cancellária: — „

„*Károly* Királyi fő Hertzegtől olyan tudósítás érkezett ide *Bétsbe*, hogy a' *Gen. Petraschtól* (a' *Helvétziai* egyesült tábornak bal szárnyáról) ö Fő Hertzegségéhez érkezett jelentés szerént, az ellenség Sept. 25-dikénn hajnali 3 órákor, a' *Lintz* mejjékénn fekvő *Gen. Hotze* tábo-

rát, nagy erővel meg támogta, és ezt, a' leg vakmerőbb ellentállás mellett is, hátrálásra kényszerítette, az után, minekutánna F. M. Lieutenant *Hocze'* maga, már jó reggeli 5 orakór megölettetett volna. —

„Ezen történet után F. M. Lieutenant *Peträsch*, az említett táborral, *Bildhausonn* keresztül *Lichtensteyg* felé hátrált visszra: a' midön egyszersmind *Linken* és *Jellachich* Generálisaink, *Graubundiának* és *Vorarlbergiának* fedeztetésére fordították szükségés gondoskodásaikat. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Mint hogy továbbá, Gen. *Nauendorff*-ól (a' Helvétziai egyesült tábor' jobb szárnyáról) olyan jelentés érkezett *Károly* Királyi fő Hertzeghez, hogy ugyan azon Sept. 25-dikénn, az ellenség' a' Generál-Lieutenant *Korsakow'* vezérlése alatt Helvétziában lévő (a' *Linthnek* a' *Zürchi* tóba való szakadásától fogva a' *Limathnak* az *Aarba* való szakadásáig ki-kerjeszkedő, és ez szerént a' Helvétziai tábornak *Centrumát* formáló) *Orosz* tábort is két felölről meg-támogta, és ezt, a' leg vitézebb ellentállás mellett is, a' maga fekvéséről el-menni kéntelenítette légyen; 's-mint hogy végezetre, mindenünnen olyan jelentések érkeztek ö Királyi Fő Hertzegségéhez, hogy azon ellenséges seregeknek nagyobb része, a' melyek eddig a' *Közép-Rénusnál* feküdtenek, most már a' *Felső-Rénus* felé kezdették légyen fel-vonni magokat: mind-ezekre-nézve ö Fő Hertzegsége is arra indittatott, hogy a' magával lévő seregeknek nagyobb részével, ugyan azon *Felső-Rénus'* vidékeire fel nyomúljon, hogy a' magokat elő adható további történetekre nevezé kéz-ügyben lehessen. Azonközben pedig a' Gen. Hertzeg

Schwartzenberg' vezérlése alatt, a' *Manhaimi* környékek' fedezésére is, ahhoz-alkalmaztatott számu fegyveres seregeket hagyott hátra ő Fő Hertzegsége.

„Az *Olosz* táborunknál, szükségesnek találta *Gen. Melas*, a' vezérlése alatt lévő seregeket egy felől *Suzának* és *Rivolinak*, más felől pedig előbb *Saluzzónak*, és azután *Pignerolnak* elfoglalására, ki rendelni. Sept. 24-dikénn hajnalban, *H. Lichtenstein* a' *Gen. Ott* Divisiójjával, ki is most gyengélkedő egészségben vagyion, *Saluzzón* kereftül útnak indult, 10 ora tályban *Pignerolnak* fele útjann az ellenségre talált, azt bátran magtámodta, és már delben *Pignerolt* elfoglalta. — „Sebessen esvén a' tsatázás, a' mi vesztésünk kevés volt; ellenben 2 ágyut, és néhány száz embert el-fogtunk. — Hasonló szereztésével folyt a' *Gen. Keim*' proba-tétele is *Suza* ellen: mind ezekről a' két proba-tételekről pedig, további bővebb tudositásokat igér *Generál Melas*. —

Ugyan ez nap a' *Rivoli* mellett lévő polzt ellen is, a' honnét a' 7-dik *Huszár-Regement*-béli *Májort-Mescót* egy 5000 gyalogokból és 100 lovasokból álló ellenséges tsoport, ki nyomta volt, *Generál Keim* elő nyomulván, az ellenséges sereget, két izárnya félől és hátulról megtámodta, és *Rivoliból* ki-vérvén, az ejjizakának bé-következéseig kergette. Az ellenség ezer embert vesztett ezen alkalmatofszággal, kik közzül százan fogattattak el; a' mi holtakból, sebesebből és nem. találattókból álló vesztésünk, 230 emberre, és 51 lóra ment. *Benitzky* nevü derék *Al Hadnagyunk*, terhes sebet kapott.

szerént, valami 10 vagy 12 ezer emberekből álló Orosz legítő sereg szállván ki két napokkal az előtt a' *Hollandus* partokra, a' mely által a' *York* Hertzeg vezérlése alatt lévő Anglusok 20, az Orosz tábor pedig 16 vagy 17 ezer emberekre telvén félelmes állapotba helyeztetődött az a' Gallo-Batavusoknak egész hadi lineájok, a' melynek Sept. 19-dikénn, mind a' Centrumát, mind pedig két szárnyait meg-támadták az Anglusok és Oroszok. Az Oroszokat Generál Lieutenánt *Hermann* vezérelte. A' főbb erő, a' Respublikánusoknak bal-szárnyok ellen dolgozott: a' mely szárnyánn ez szerént a' viaskodás is leg hevesebb és tüzeesebb volt. Az Oroszok itt, még mingyár eleintén némü-némü nyereséggel kezdettek el a' tsatázást: egész a' lántzaikig rohantak a' *Hollandusoknak*. Hanem, nem sokáig kedvezett a' szerentséjek. A' Frantzia batteriák tüzelni kezdettek reájok, 's-egyfersmind mind két szárnyaikra reá ütöttek az Oroszoknak; a' kik ugyan leg nagyobb vitézséggel védelmezték magokat: hanem, vezetetre körül-kerittetve lévén, és segítségük sem érkezhetvén, el kellett a' nagy erőtől nyomattatniók. Gen. *Hermann*, négy oráig védelmezte magát az Oroszokkal; hanem midőn katonáit, minden felöll körül-kerittetve, hullani, 's-az Anglusoktól egészfzen el-vágodvalenni, látta volna, és már segedetmet sem várhatott, magát a' véle lévő tsoporttal, fogságra adta. —

„Hanem nem ilyen szerentsével folyt a' *Hollandusok*' részéről az ő egész lineájoknál a' tsatázás. Az ő jobb szárnyok egész délig vitéz módra védelmezte ugyan magát: hanem dél-után 2 órá tályban ujjanton a' frontjokra ütöttek az Anglusok, és 2 ezer Oroszok a' szárnyokba vágta: melyhez képpeft itt el-hagyni kéntelenítették *oud-Carspel* nevű körül lántzólt posztjokat a' Hol-

lándusok; egyebek között egy fel-lobbant puska-
kaporos szekér is nagy rendeletlenségbe hoz-
ta volt őket. Az után, *St. Pancras*-nál gyűly-
tötte *Gen. Daendels* a' maga feregeit őszíze, a'
honnét nem rég nyomult volt előbb.

„Igy hát mind két Fél a' maga lineájában
maradott. Mint 10-dikben a' Hollándusok, ugy-
most 19-dikben az Anglusok voltak a' meg-támo-
dók. A' Hollándusok 3000 el-estekre, 800 sebe-
sekre, és 2 ezer el-fogattattakra teszik a' másik
Fél' vesztesét; a' magokét nem határozták még
meg, ezt hát az Anglus officialis tudósításokból
fogjuk meg-látni. Mind két Fél' vesztesét egy
formájúnak írják némelyek.

Amsterdamból, Sept. 10-dikénn: — „

Gen. Hermann, egy 50—60 esztendő s kora em-
ber, és annak a' *Gen. Hermann*-nak iratik lenni,
a' ki a' *Persák* ellen vezérelte volt az *Orosz* tá-
bort. A' véle fogságra esett *Oroszokról* azt
mondja, hogy ditséretes vitézséggel viselték ma-
gokat: de az Anglusoktól későre érkezhetvén a'
segítség, kéntelenek voltak, sokaknak el-hullása
után, meg adni magokat. *Gen. Hermann*-nak már
a' lovát is el lötték volt alólla. —

„*Gen. Dumonceau*, a' ki a' Hollándus tábor-
nak centrumát vezérelte ezen 19-dik Septemperi
tsatában, egy kemény vak-ütést kapott egy go-
lyobistól a' mejjénn, de a' mely nem hatott be-
lé a' testibe. Némelyek ötet az ólta meg-hólt-
nak írják lenni. — *Gen. Daendels*, 20-dikben éj-
jel vízfűza szállott *Oud-Carspel* nevü sántzaiba;
a' honnét az nap' ki-veretett volt. — A' bal szár-
nyát a' *Batavus* és *Frantzia* egyesült tábornak,

a' melyet az Oroszok előbb egész a' fántzokig vízfza-verték volt, Gen. *Vandame* vezérelte; — Némely levelek szerént, a' tsata után egy levelet irt Gen. *Hermann* a' Hollandiában lévő Anglus seregek' fő vezér ekhez *York* Királyi Herceghez.

Helvétziából: — „

„Ha szinten az Orosz seregeknek (igy irnak *Lindauból*) *Zürchből* lett ki nyomattatások után, nekik *Schafhausennél* *Svévia* felé, a' *Hotze*' tábornak pedig *Bregencz* felé kellett is vonni magokat: tsak ugyan nagy reméniséggel lehet a' dolognak helyre-hozatalát minden országnál szemlélni, mivelhogy Gen. *Suwarow* már 22-dikben a' *St. Gotthard*' hegyét elfoglalván, minden környülállások szerént az előnyomult Frantzia tábornak jobb szárnyába szándékozott innét vagni: melyhez-képpest egy része a' ezen hegyeken egyesült seregeknek az Orosz Gen. *Rosenberg*' vezérlése alatt, a' *Levinerthalonn*, a' más része pedig a' Gen. *Auffenberg*' vezérlése alatt a' *Maderanerthalonn* keresztül, nagyon a' jobb szárnyához közelített volt már a' Frantzia tábornak.

A' Gen. *Hotze*' szerentséltlen halálát így írják: — Sept. 25 dikénn reggeli 5 órákor hir-érkezett hozzá, hogy az ellenlég azon éjjel a' *Linth*' vízánn keresztül jött légyen. Gen. *Hotze* azonnal lóra ülven, késérőivel együtt a' *Schænnis* és *Kaltenbrunn* között fekvő posztoknak recognoscérozásokra indult. Hanem, mikor világosodni kezdett volna, magát hirtelenséggel körülvétetve lenni szemlélte az ellenségtől. Nehány puska-lövesek által haláloson meg-sebessülve, a' földre esett lová határol, és más nap halva találtott-meg.

Magyar Ország.

Szeged. 15. September: — „

„Éppen ma tartotta Tek. Nemes Csongrád Vármegye ezen Királyi Városban Mántua Várának meg-veteléért, a' Novinál, és más helyeken Olofz Országban történt bokros győzödelmeinkért a' Te Deum laudamult, a' mikor e Nemes megyében lévő Tisztviselő Urak, Egyházi rendből való Tisztelendő és Tiszteletes Atyák, ezea Inneplésre szép számmal fel-gyülekeztek. Kik is a' meg-nevezett naponu, reggen kilentzed-fél óraker a' Tekintetes V. Ispány Horzasi Kárársz István Urj hazatér, az hára a' b' áhítatosság véget, mind együtt a' Katedrale Templom felé szép rendel meg indultak, előttök menvén a' B. Vétsei Huszárjainak egy része katonai renddel. — Mikor a' Templomhoz ének a' fent tuulált Urak; már akkor az itt lévő gyalogság rendbe állott töltött fegyverekkel a' Templom frontja előtt; benn pedig a' Templomban a' Tisztelendő Contionátor Ur németh nyelvenn serkengette az egyben gyült sokaságot az alkalmatossághoz képeit a' buzgó áhítatosságra. A' prédikátzió tsak hamar el-végeződén, hegedü, sip, dob, trombita között el-kezdődött a' Nagy Mise fő Tisztelendő Csongrádi Plebánus Tiu. Titt. Ur által ezekkel a' szókkal: *Te Deum laudamus!* A' mikor a' gyalogságnak töltött fegyverei, a' ki szezgett agyukegyfzerre el-durravnán, nagy figyelmetességet szerzettek a' jelen lévőkben. Ez így ment a' nagy Mise alatt egynehány izben olly ropogással, hogy nem tsak az Aszfizonyi fejeken lévő bokrok, és bokkréták, hanem még a' Templomnak kemény báltozati is miad annyiszor meg-rázkódtak. — El-végeződén nagy áhítatosság között a' szent Mise, fel állott Tisztelendő Szegedi Plebánus Ur (*Radványi*); és minekutána B. Sz. Mária születésének napjához képeit

meg-mutogatta volna' hogy a' B. Sz. Máriát a' Jézus, annyát tisztelni kell, ilyen formánn alkalmaztatta Tanítását: „Helyessenn tselekedett tehát Tek. N. Csongrád Vármegye, hogy e' mai napot, Mária tiszteletének napját választotta a' mi ditsősséges győzödelmeinkért való hálá adására. Még Sz. István Királyunk a' B. Sz. Mária oltalmába ajánlotta e' mi Országunkat, és attól fogva, Isten után Máriának köszönhatik Nemes Magyarjaink győzödelmeiket, s. a. t.“ Ezután elbeszélte melly szerentséssen vették meg győzödelmes seregeink 10 ezer emberrel megerősített Mántua várát, 's most is mitsoda szerentsével mennek elő. Ezután intett bennünket, hogy segítsük Felséges Királyunk katonáinak győzödelmes seregeit, pénzzel, eleséggel, katonával, egy szóval mindenünkkel.

Ezek után el-ütvén a' 12 órát, hívott a' patsirta (Kávéház), a' hol már akkor 80 személyekre meg-volt terítve a' vigasztal. Fent titulált Tek. Vice-Ispány Ur elől állása alatt, dob, trombita, musika jó kedv között, el kezdődött a' gazdag ebéd. Az itt lévő különböző Vallású Urak, és Papok, mint egy atyának fiai (mivel az Afzfzonyosságok másutt voltak) egymást ölelve, 's tele poharakat emelgetve jó izüenn Vivátoztak felséges Királyunknak, 's Királyné Afzfzonyunknak, a' Felséges Királyi, Császári Háznak, Károly fő Hertzegnek, Fels. Nádor Ispányunknak 's Fels. Jegyesének, az Orosz Császárnak, az Angliai Udvarnak egelségükért, hofszú életekért. Ittak ezenkívül Hazánk boldogulásáért, győzödelmes seregeinkért. *Suwarow*, *Kray*, *Melas*, és más Generalissainkért, Pápa ő Szentségéért, Fő Ispányunkért, és végezetre egymásért, mellyet mind annyiszor musika harso-gások, és ágyú ropogások petsételtek: estvére

kelve Komédia, fényes bál, 's illendő Illuminatio tartatott, az itt lévő lovas, és gyalog katonaságnak bor és hús osztatott. Adjon a' Magyarok Istené mindnyájonknak sok illy örvendetes napokat érnünk, és nem sokára nem tsak Rómáról, hanem Párisról is ezt hallanuuk: *Suwarow ad portas!!!* Ez hát most a' leg nevezetesebb Ujság Szegedenn, más valamelly különössel innét nem kedveskedhetem, hanemha ezt mondom, hogy az el-kezdett Városháza, a' Licæum de rekassann épülnek, a' posványosabb útzák dicséreteffenn töltetnek. — Az árvízünk nagy rélzént el-ment, de halunk még is annyi van, hogy má'ssaját egy forintot a' Tavaszinak egy forint. Borunk sok, és jó, nehezen lesz, minthogy itt különben is kevés szokott teremni, hanem ezt másunnét procurállunk.

Ungvárról 4. Sept.: — „

A' múlt Vasárnapon, az Ungvári Ekklesiák, az egyesült gyöződelmes seregek' fegyvereinek szerentsés elő-meneteliért egyező akarattal *Te Deum laudamus* tartván, a' szokott czerimonáknak ágyúk durrogásai között lett végben viatele után: mind ezen Vármegyébeli, mind szomszéd Vármegyéből is, ezen Solennitásra öfzve sereglett számos Uri rendeket, Nagy Méltóságú Püspök ö Exja, az ártatlan vidámságig megvendégelni kegyelmesen méltóztatott. Melly alkalmatossággal, némelleyek' unszolására, egy 'se. bembe lévő Ujság Copertájára, hevenyében ezen egynehány sorokat firkáltam: mellyeket jobb móddal más papirosra által tévén, ö Ex.jának által adattam.

TE DEVM LAVDAMVS!
Breve Epiniciam,

— ceû Mica thuris —

— ad Aram gratitudinis missa
per A. P. de Cs.

Laudamus Te magne Deus! Tuus ille triumphus
Aufriacus, qualem Miles ab Hoste refert.

* * *

Ditsérteffék az Ur Jésus! Ki vezérünk,
Nagy Isten! 's azomba Ember-Társunk, 's
Vérünk.

Övé a' Hatalom: Övé az erősség;
Méltó hát hogy övé legyen a' ditsősség.

Mozzkva, Török, Német, Angli, Magyar, egy
Sziv,

Ötből nagy sziv telik; tsak a' Svéd legyen
hiv;

Öfzve olvadt hat sziv, sokat nyom a' latba,
A' részre ofzlott Frantz hijjába kap hatba.

Helybe van már Nápoly; helybe Sárdinia,
Ambár tsikorgassa fogát a' Frantzia.

Egy van még roszsz kézbe; Az Ur Jésus képe:
Ezt is vízfza hozza a' Nagy Isten' népe.

'S meg esméri Róma, hogy meg tsalatkozott,
Mikor a' tagoktól a' Fő el-távozott.

Söt már is siratja súlyos nyavalyáját,
A' tsalóka Siren Frantz' impositáját.

Ditsősség Istennek! — Ditsérjük Pittet is,
Ki jól áll; 's Jó lábra állított minket is.

Ditsérjük a' Mozzkvát; azt a' vitéz népet,
Melly már sok Frantzia-sapódlit le tépett.

Ditsérjük a' Magyarat! Melly nem ermér határt,
Tsak hogy holmi, mi 's más ne tegyen ben-

ne kárt.

Ditsértessék az Ur Jésus! Mert az erő

Övé: Légyen bár az ellenség vakmerő.

Vallás, Türedelem, és a' függetlenség,

Helyre áll; akár mit mivel az ellenség.

Disérteffék az Ur Jésus! átaljába,
Hogy ilyen szép Kötéft szerzett Európába!

* * *

A' ki-adás végett hozzánk küldetett továbbá,
a' következő meg-történt dolognak környülállá-
sos le-írása is. —

Nagy-Károlyból, Sept. 1. napján: — „

Mennyi hatalma legyen az ékesen szóllás-
nak a' szívekenn, egy igazság közönséges Hir-
detőjének szájában; és mit tehet egy hatalmas
Orátor: nyilván bizonyítja egy nevezetes törté-
net, melyet is az érdemes közönséggel közleni
meltónak itéltem.

„Történt nevezetesen: hogy midőn most a'
Theophoria innepén a' mi hatalmas Magyar
Concionátorunk a' mi ékesen szólló Kedves
Bielek Lászlónk, Nagy-Károlynak Fő utzáján,
fok féle rendű és vallású számos Halgatók gyü-
lekezetében egy szívre ható beszédet tartott vol-
na a' néphez: jelen volt azon predikáziónn egy
28 esztendőös Ifjú is *Kollári Mátyás* nevezetű,
vallására nézve akkor Lutheránus, ki is az egész
Theológiát Eperjesenn ki tanulta vala, 's már
esztendőtől fogva, Károlyban Tanitói hivatalt
viselt, és idővel Pap lenni szándékozott.

Jelen lévén hát ez az Ifjú, a' Nagy Tu-
dományú Concionator Urnak, a' néphez tartott
ékes Beszédjénn: úgy meg-gyöződött lelkébenn
ezen Ifjú, az abban a' predikázióban elő adott

fundamentomos okoknak hallására, hogy más nap' mindjárt a' már fentebb tisztelt Concionator Urhoz mérvén, még némely nehézségeit elő adta, melyeknek is meg fejtéseket kérte, 's az igasságnak annál derekasabban lehető ki-nyomozására, 's azon okoknak még, mind jobban jobban lehető, meg hányására 's vetésére nézve, a' Predikátziót is el kérte magának. Ekképpen most azon hathatós Predikátzióknak mind hallásából, mind figyelmetes el-olvasásából, úgy meggyőződött az igasságról: hogy Junius 29-dikénn, Péter és Pál innepe napján, nagy számú gyülekezetben, a' Nagy Károlyi Templomban, egész Ceremóniával a' Catholica szent hitet fel is vette.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„S-minthogy az Ifjúnak szép elméje, 's tudománya 's más természeti ajándékai 's szép talentomai vagynak, 's mindenek előtt való maga viselete, 's szép erköltse is nagy reménységet nyújtanak felőlle: tehát a' Tiszteletes Péter Piáristák' Rendébe bé vétettetett, és Októberbenn a' Papi öltözetet is fel fogja venni Privigyben ott lévén nevendék Papjainknak közönséges házok.

E r d é l y.

Midőn 1799 Septembernek 3-dik napján Erdélyben T. Nemes Hunnyad Vármeyében B. *Bornemisza János* Ur ő Excellentiája' elől ülése alatt a' Tisztek változása esnék, és Tekintetes *Lázár János és Kenderesi Sigmund* Urak fő Biro-ságra Tek. *Keserü Antal* Ur Fő Notáriusságra, Mélt. *Bartsai László* Ur pedig leg első Tifztség-re lett lépésekor Vice-Ispányságra emeltetnének,

ezen következő beszédet tartotta említett M. *Bartsai László* Ur:

„Születni élni és meg halni csak ugy érdemelnek Tekintetet, ha a' két elsőnek lokan örvendenek, az utolsó pedig számtalan jajjós zokogásokat inditt fele barátaink' szivekben. — Minden haszonra van teremtve. — A' plánták haszonra bunak 'ki a' föld gyomrából — a' kertek jó illatokkal kedveskednek. — A' termőfák frissítő gyümölcsökkel szolgálnak az iz-érzésnek, a' terméketlenek meg melegittik szobáinkat. — Az állatok, melyek oktalanoknak nevezettek, a' vezedelemben egytve futnak, egy máft oltalmazzák. — — Tsak mi 'születnénk, élnénk és hálnánk e' meg a' nélkül, hogy másoknak leg kevesebbet is szolgáltunk volna? Befekügyünk e' a' tetfző puhaság' szobáiba; és ott, a' könnyen hívő érzékenységek' hizekedései között el töltsük e' hijába időnket, azoknak el dorbézlásokkal, melyek szorgalmatos szüleink' halálával ingyen szállottak réánk?

„Ne inditson e' fel, egy hív Hazafi, miként törődik háza' setét szegeletében a' nyomorultak' boldogságán — a' nyögő emberek vizsgálásánn. — Ki volna olyan érzeketlen Polgár, olyan háládatlan Hazafi? a' kit Hazánk történeteiben virtussal tündöklő érdemes Hazafiak' példajok és emlékezetek, az Egoismus' szennyei közül az emberiség' tiszteletére és hasznára ki ne szollithatna. — Aldottak légyenek hamvai azon el enyészett érdemes férjfiaknak, a' kik, életekben az önnön szeretetet a' nyereség' kívánást utálatoson meg vetvén, tsupán csak az emberiség' szeretete, és a' köz haszon vezérelte az ő

Nemes lelkeket. — A' kik tsak ugy vélték boldogoknak magokat, ha nyomorult, felebarátyokon segíthettek. — Nem érezhette meg Érdemes Hazafiak! az irigy idő oszlopaitokat — halhatatlanok vagytok hív emlékezetünkben. — Unokaink unokáinknak adják által tiszteletre méltó tselekedeteiteket. — Lelkesítsenek ezen gondolatok, ébresszenek fel ezen elmélkedések, és a' midőn N. Vármegyénk' választásából, és miny nyájunktól méjjen tisztelt Felső Főjedelmünknek méltóztatott meg erősítéséből, személyünk, Közjóra tzelező hivatalokra meg biztattatik, kövessük mindenekben érdemes házánkfiainak nyomdokait — irtsuk ki az emberiség' gyalázatyát az *Egoismust*, és egybe rontva vessük azt az egyenes *Balkus* és *Ujvárosi* nézőpontok eleibe! Szolgáljunk polgár Társainkhoz való buzgó szeretetből egységben, a' személyes boszorkodás, epés nyughatatlanság, számkivetve légyenek örökre, tsak az egyenesség érzékenitse sziveinket, és a' mint egy érdemes Hazánkfia inteni méltóztatott, tsak abban vetélkedjünk, ki használhat többet a' Közönségnek. — Hogy szégyenüljenek meg az *Egoisták*, és elpirult ortzájok tegyék a' Virtuust még betesebbé. Rézsemről méjjen tisztelem bennem vetett bizodalját a' T. Nemes Vármegyének — meg érdemelni leg főbb törekedesem léfzen. — Fel emeltetésemet Titussal tsak abban találom, ha többnek használhatok, és a' Tek. N. Vármegye betses szeretetébe ajánlva, vagyok és léfzek az érdemes Közönségnek alázatos szolgája.

Bartsai László.